

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce bakalářská

Posudek oponenta

Práci hodnotil: Mgr. Miloš Kratochvíl, Ph.D.

Práci předložila: Lenka Mertlová

Název práce: Ontogeneze a morální vývoj podle J. Piageta a jeho kritiků

1. CÍL PRÁCE

Cílem práce je prezentovat pojetí morálního usuzování dle Jeana Piageta a jeho kritiků. Z nich si autorka vybrala Kohlberga a Maccobyovou. Téma je celkem široké, nicméně zpracovatelné. Avšak autorka zvolila postup, který k naplnění stanovených cílů nepřispěl a vedl k celkově negativnímu hodnocení její práce.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

To, co překvapí na první pohled, je vzhledem k názvu i cíli práce totální absence odkazů na jakékoli Piagetovy práce. Výjimkou je jeho *Psychologie dítěte*, ale i na ni je odkázáno jen dvakrát, přičemž jde spíše o banální informace, tedy jako by tento zdroj použit nebyl.

Stejně tak v kapitole o Kohlbergovi nenajdeme jediný odkaz k primárnímu zdroji, v případě kapitoly o E. Maccobyové je třeba konstatovat totéž.

Jak je možné, že práce, v jejímž názvu je Piagetovo jméno a jejíž hlavní kapitoly se jmenují Jean Piaget (kap. 3), Lawrence Kohlberg (kap. 4) a Eleanor Maccobyová (kap. 5) nepracuje z žádnými texty těchto autorů?

Kritice Piagetovy teorie jsou věnovány necelé dvě strany. Sice cíle práce vzbudily větší očekávání, ale budiž. Problém je v tom, že i tato část (3.2.4.) je zpracována výhradně ze sekundární literatury, vlastně je zde na těch dvou stranách shrnuto to, co na dvou stranách píše Heidbrink a Sternberg. Jelikož jejich práce jsou jen přehledy, do BP se tak dostal přehled přehledů. Zaznívají jména, zaznívají názory (Piaget píše, podle Lickony, Epstein nesouhlasí, Drainerd je přesvědčen, podle Bidella... atd. atd.), ale vše jen z jednoho zdroje, kde to je na dvou stranách.

Úplně stejný druh výhrad je možné vznést vůči všem následujícím kapitolám. Prezentace určité teorie výhradně ze sekundárních zdrojů (které jsou stejné pro všechny kapitoly), prezentace kritiky dané teorie s využitím týchž zdrojů Nepovažuji za nezbytné uvádět všechny případy (Podle Kohlberga, Gilliganová kritizuje, Simpsonová zpochybňuje ...vše ze stejných sekundárních zdrojů). I srovnání Piageta a Kohlberga je provedeno stále s týmiž zdroji (Heidbrink, Vacek). Kapitola 4.2. o Selmanovi trpí stejným nedostatkem.

Kapitola o E. Maccobyové je zpracována v podstatě také z jednoho sekundárního zdroje, jehož dvě strany jsou tu na dvou stranách parafrázovány.

Stejně závažné, možná i závažnější, jsou i výhrady jiného druhu. Ty se týkají způsobu zpracování sekundární literatury. Ačkoli se formulace tváří jako zdařilé parafráze, ve skutečnosti jde jen o lehce upravené citace.

Nerad bych zatěžoval komisi procházením práce odstavcem za odstavcem, pro ilustraci si však dovoluji uvést alespoň namátkově dva příklady.

Příklad 1- BP, s. 8:

V sympatii lze podle Piageta najít kořeny rozvoje mravních pocitů u dětí. V rodině dochází ke kognitivnímu a emocionálnímu spojení jejich členů. Dynamický vztah mezi poznáváním a cítěním, který podporuje rodičovská láska a ochrana, má vrchol v hodnocení a v mravním vědomí. Piaget se domnívá, že „jedním z podstatných výsledků citových vztahů mezi dítětem a jeho rodiči či dospělými, kteří hrají jejich úlohu, je zrod zvláštních citů morální závaznosti neboli svědomí.“ V tomto období je povinnost vnímána jako projev respektu vůči rodičům, kdy dítě současně cítí jak náklonost (sic) tak i bázeň. Kategorii respekt můžeme chápat jako psychosociální zdroj počátečních morálních citů.

Cakirpaloglu, Psychologie hodnot, s. 244:

V sympatii lze podle Piageta hledat kořeny rozvoje mravních pocitů u dětí. To, co Freud označuje pojmem identifikace s rodiči, Piaget považuje za za přirozenou rodinnou interakci, v níž dochází ke kognitivnímu a emocionálnímu propojení jejich členů. Dynamický vztah mezi poznáváním a cítěním, který vrcholí v hodnocení a mravním vědomí, podporuje rodičovská láska a ochrana. „Jedním z podstatných výsledků citových vztahů mezi dítětem a jeho rodiči či dospělými, kteří hrají jejich úlohu,“ píše Piaget, „je zrod zvláštních citů morální závaznosti neboli svědomí.“ (...) V tomto období bývá povinnost chápána jako projev respektu vůči rodičům, kdy dítě současně cítí jak náklonost (sic) tak i bázeň. Kategorii respekt můžeme považovat za psychosociální zdroj počátečních morálních citů.

Příklad 2- BP, s. 23.

Kohlberg zřejmě nejprve vyšel z toho, že jeho stupňová hierarchie je rozšířením Piagetových stupňů. Stádium Piagetovy heteronomní morálky například přiřadil svému prvnímu stádiu, stádium autonomní morálky svému druhému a pátému stádiu. Tímto přiřazením je zjevně myšleno Piagetovo rozdělení autonomní morálky na stádium reciprocit a spravedlnosti. Stádium reciprocit a je tedy spojováno s Kohlbergovým druhým stádiem a stádium spravedlnosti s pátým stádiem.

Heidbrink, s. 92:

Kohlberg zprvu zjevně vyšel z toho, že jeho stupňová hierarchie představuje rozšíření, popř. diferenciaci Piagetových stupňů. Stupeň Piagetovy heteronomní morálky kupříkladu přiřadil svému stupni 1, stupeň autonomní morálky svému stupni 2a 5. Tímto dvojím přiřazením je evidentně míněno Piagetovo rozdělení autonomní morálky na stádium reciprocit a spravedlnosti. Stádium reciprocit a je tedy přiřazeno ke Kohlbergovu stupni 2, stádium spravedlnosti ke stupni 5.

Takto je seskládána či přeformulována celá práce. Je sestavena z opsaných částí z různých zdrojů, čímž se nachází se na hranici plagiátu, ale je to šikovně uděláno tak, aby to plagiát nebyl.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Překlepy a gramatické chyby v ní najdeme, ale v míře zanedbatelné.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ:

Ze dvou důvodů práci nepovažuji za přijatelnou. První důvod se týká povahy zdrojů, druhý důvod se týká způsobu jejich „zpracování“. Navrhuji komisi, aby práci klasifikovala jako **nevyhovující**. Nevidím žádný argument pro mírnější hodnocení. Práce nejde přepracovat, musí se napsat znovu. Nechť komise zváží, zda autorce ponechá téma, nebo navrhne jiné, nebo ji předá disciplinární komisi.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: nevyhověla

Datum: 19. 5. 2016

Podpis:

